

Svoboda projevu

Svoboda projevu je svým obsahem, významem a stupněm právní ochrany na stejné úrovni jako rovnoprávnost občanů bez ohledu na jejich národnost, rasu, třídní či náboženskou příslušnost. Dojde-li v konkrétním případě k tomu, že některé z garantovaných práv či svobod na straně obviněného se střetne se stejně garantovaným právem či svobodou na straně jiných osob, je třeba, aby rozhodnutí soudu v takovém případě bylo vyvážené a aby do sféry práv a svobod obviněného zasahovalo jen v případě, jestliže to je skutečně nutné.....

Svoboda projevu je svým obsahem, významem a stupněm právní ochrany na stejné úrovni jako rovnoprávnost občanů bez ohledu na jejich národnost, rasu, třídní či náboženskou příslušnost. Dojde-li v konkrétním případě k tomu, že některé z garantovaných práv či svobod na straně obviněného se střetne se stejně garantovaným právem či svobodou na straně jiných osob, je třeba, aby rozhodnutí soudu v takovém případě bylo vyvážené a aby do sféry práv a svobod obviněného zasahovalo jen v případě, jestliže to je skutečně nutné. Současně je zcela nezbytné, aby k takovému zásahu ze strany soudu či jiného orgánu státní moci došlo pouze v mezích zákona, tj. na základě zákonem stanovených podmínek a předpokladů.

Při posuzování viny ve smyslu § 260 tr. zákona (zákaz podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka) je povinností soudu jednoznačně zjistit a posoudit, zda došlo k naplnění všech podmínek a předpokladů (tj. všech zákonných znaků skutkové podstaty), stanovených předmětným ustanovením, za kterých je možno a současně nutno v zájmu ochrany práv jiných, zasáhnout do práv a svobod obviněného.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 337/2002, ze dne 24.7.2002)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl o dovolání obviněného M. Z., proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. řádu zrušil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, a rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000. Podle § 265k odst. 2 tr. řádu Nejvyšší soud České republiky zrušil i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a podle § 265l odst. 1 tr. řádu státnímu zástupci Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7 přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Obviněný M. Z. byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000, uznán vinným trestným činem podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona, kterého se dopustil tím, že v P., jako ředitel a majitel nakladatelství O. II. v lednu 2000 zadal překlad do češtiny a vytištění spisu Adolfa Hitlera

Mein Kampf, knihu nechal svázat do černých desek, na jejichž přední stranu navrhl vytištění zlaceného nápisu psaného šwabachem „Adolf Hitler Mein Kampf“ a pod něj umístit zlacený znak strany NSDAP – orlici držící ve spárech věnec s ratolestí s uvnitř umístěným pravotočivým hákovým křížem, přičemž knihu, která svým obsahem jednoznačně podněcuje k rasové nenávisti a antisemitismu, postupně v průběhu měsíce března 2000 předal v nákladu 106.000 výtisků na základně kupní smlouvy distributorovi k volnému prodeji.

Za tento trestný čin byl podle § 260 odst. 2 tr. zákona a za použití § 60a odst. 1, 2 tr. zákona odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 3 let, jehož výkon mu byl podle § 58 odst. 1 písm. a) tr. zákona a § 60a odst. 1 tr. zákona podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 5 let, za současného vyslovení dohledu spočívajícího v povinnosti obžalovaného 2 x ročně dostavit se k probační úřednici Obvodního soudu pro Prahu 7 k ověření řádného způsobu života. Podle § 53 odst. 1 tr. zákona byl obžalovanému dále uložen peněžitý trest ve výměře 2.000.000,- Kč (slovy: dva miliony korun českých). Podle § 54 odst. 3 tr. zákona mu byl stanoven pro případ, že by peněžitý trest nebyl ve stanovené lhůtě vykonán, náhradní trest odnětí svobody v trvání 1 roku.

Proti tomuto rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000, podal obviněný M. Z. odvolání, které Městský soud v Praze usnesením ze dne 25. 2. 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, podle § 256 tr. řádu zamítl jako nedůvodné.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000, podal obviněný M. Z. dovolání prostřednictvím svého obhájce JUDr. T. S. podáním ze dne 3. 5. 2002, které bylo doručeno Obvodnímu soudu pro Prahu 7 dne 9. 5. 2002. Dovolání podal do všech výroků napadených rozhodnutí, a to z důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, neboť rozhodnutí soudu prvního stupně i soudu odvolacího spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Pochybení soudu I. stupně spatřuje dovolatel v tom, že:

1. Rozsudek se vůbec nezabýval skutečnostmi, které mohou být významné pro naplnění skutkové podstaty trestného činu podle ustanovení § 260 tr. zákona, ale zaměřuje se na hodnocení skutečností druhotných a nepodstatných a formuluje skutková zjištění, která nemají pro otázku viny žádný význam, anebo jsou jenom silně osobní interpretací minulých či současných událostí.

2. Tento postup potom znamená při posuzování dovolenosti či nedovolenosti vydání knihy Mein Kampf ohrožení svobody projevu či svobody přijímat informace. Postup soudu tato práva relativizuje a je pak naprosto nepředvídatelné, zda určitý projev či určité jednání bude vnímáno jako dovolené jednání nebo ex post s poukazem na řadu skutečností, které lze hodnotit subjektivně, bude rozhodnuto, že jde o trestný čin.

Rozhodnutí odvolacího soudu je pak podle názoru dovolatele nesprávné proto, že se odvolací soud nevypořádal s hmotně právní stránkou věci, když měl přezkoumat důvodnost odvolání. Odvolací soud ve svém usnesení pouze stroze konstatuje, že soud I. stupně provedl ve věci všechny potřebné

důkazy, rozebral všechna odborná vyjádření, která byla vypracována k předmětnému vydání knihy *Mein Kampf*, s tím, že tato vyjádření se zabývala obsahem knihy i její vnější úpravou, obsahem předmluvy a způsobem překladu. Vina obžalovaného M. Z. byla proto podle názoru soudu II. stupně provedenými důkazy bezpečně prokázána.

Dovolatel dále konstatuje, že k naplnění skutkové podstaty uvedeného trestného činu musí být splněny dvě náležitosti. Jednak musí jít o propagaci, nikoli však čehokoli a kohokoli, ale o propagaci hnutí. Druhá podmínka je věcná, zde však trestní zákon neobsahuje žádnou definici toho, co je možno považovat za hnutí. Zcela jistě však musí jít o skupinu, která má alespoň jasné a zřetelné kontury, tak aby bylo možné vyjádřit její smysl, cíl, způsoby chování apod. V tomto směru však rozsudek soudu I. stupně neobsahuje žádnou konkretizaci hnutí, které by jednáním obviněného mělo být propagováno. V odůvodnění rozsudku je uvedeno pouze to, že kniha svým obsahem podněcuje k rasové nenávisti a antisemitismu. Podle názoru dovolatele ze znění ustanovení § 260 tr. zákona vyplývá, že musí být jednoznačně popsáno hnutí, které je podporováno nebo propagováno, protože by jinak činnost tohoto hnutí nemohla být posuzována jako prokazatelně směřující k potlačení práv a svobod občanů. Trestný čin podle ustanovení § 260 tr. zákona není deliktem ohrožovacím, nýbrž musí být prokázáno, že vydání této knihy bylo podporou a propagací konkrétního hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů, nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Obviněný má za to, že celé dokazování se ubíralo nesprávným směrem, což bylo zdůrazněno angažováním zpracovatelů odborných vyjádření. Šlo vesměs o vyjádření historiků, kteří jednak posuzovali obsah knihy a dále se vyjadřovali k tomu, jak tato kniha může aktuálně působit. Ve věci však nejde o to, jak kniha může působit, ale jak ve skutečnosti působila, tj. zda jejím vydáním došlo k propagaci nebo podpoře hnutí prokazatelně směřujícího k potlačení práv a svobod občanů. V této věci však dokazování nebylo vůbec zaměřeno. V žádném případě nelze podle obviněného souhlasit s názorem obou soudů, které namísto jasného uvedení hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení zmíněných práv, hovoří o antisemitismu jako o hnutí. Antisemitismus nelze označit za hnutí, ale za ideologii. Soud se zde dopustil výkladu zákona, který je pro trestní právo nepřijatelný, protože rozšiřuje okruh činností, na které má dopadnout. Z hlediska formulace skutkové podstaty trestného činu podle § 260 tr. zákona byla věnována nepatřičná pozornost tomu, zda lze *Mein Kampf*, tak jak byl vydán, označit za historický dokument. Spekulace týkající se této otázky jsou pro trestní řízení zavádějící. Podstatné je, zda jde o knihu, jejímž obsahem je podporováno hnutí zmíněné v ustanovení § 260 odst. 1 tr. zákona, tedy objektivní důsledek působení vydaného textu, nikoli to, zda je provázen komentářem. Dovolatel namítá, že soud neuvádí žádný konkrétní argument k tomu, proč by měl obviněný dospět k závěru, že jeho jednání bude posuzováno jako trestný čin. Poukazuje na to, že aplikace práva musí být předvídatelná, tj. že s jistou mírou opatrnosti, kterou lze požadovat po každém jedinci, musí být dopředu zřejmé, že určité jednání je zakázáno až do té míry, že je považováno za trestný čin. V daném případě však existuje mnoho argumentů a skutečností, na základě kterých si mohl obviněný učinit závěr opačný. V této souvislosti upozorňuje zejména na svědectví JUDr. L., která ve své výpovědi jednoznačně uvedla, že na přímý dotaz vyslovila přesvědčení, podle něhož za vydání knihy *Mein Kampf* obviněný nemůže být trestně stíhán. Ze všech těchto důvodů a argumentů je právní posouzení skutku jako takového nesprávné.

Dovolatel proto navrhl, aby Nejvyšší soud České republiky obě napadená rozhodnutí, jak soudu I. stupně, tak i soudu odvolacího v celém rozsahu zrušil podle § 265k odst. 1 tr. řádu a poté podle § 265l odst. 1 tr. řádu věc vrátil soudu I. stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl, anebo aby podle ustanovení § 265m odst. 1 tr. řádu při zrušení napadených rozhodnutí soudů obou stupňů sám ve věci rozhodl rozsudkem a klienta zprostil obžaloby v plném rozsahu.

Nejvyšší státní zástupce, kterému bylo dovolání obviněného M. Z. doručeno ve smyslu ustanovení § 265h odst. 2 tr. řádu (viz. referát na č. l. 913 spisu), se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud České republiky (dále jen Nejvyšší soud) jako soud dovolací nejprve v souladu se zákonem zkoumal, zda tu není dán některý z důvodů pro odmítnutí dovolání ve smyslu § 265i odst. 1 tr. řádu, a shledal, že dovolání ve smyslu § 265a tr. řádu je přípustné, bylo podáno z důvodu uvedeného v § 265b odst. 1 tr. řádu a včas, oprávněnou osobou a splňuje i obsahové náležitosti dovolání ve smyslu § 265f odst. 1 tr. řádu. Dovolání bylo podáno obviněným M. Z. prostřednictvím obhájce JUDr. T. S., což vyplývá z úvodní strany dovolání, byť na jeho konci je uveden jménem obhájce JUDr. T. S., ač zcela přesně by tam měl být uveden obviněný M. Z. jako dovolatel, příp. s poznámkou, že dovolání podává prostřednictvím svého obhájce ve smyslu § 265d odst. 1 písm. b), odst. 2, věty první, tr. řádu. Tato formální nepřesnost však nemůže mít vliv na přezkoumání napadených rozhodnutí podle § 265i odst. 3, 4 tr. řádu.

Vzhledem k tomu Nejvyšší soud přezkoumal z podnětu podaného dovolání zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízení napadeným rozhodnutím předcházející (§ 265i odst. 3, odst. 4 tr. řádu). Uplatnění ustanovení § 265i odst. 5 tr. řádu s přihlédnutím k tomu, že v daném případě se rozhodnutí týkalo pouze jedné osoby, nepřicházelo v úvahu. Po přezkoumání věci ve smyslu § 265i odst. 3, 4 tr. řádu Nejvyšší soud shledal, že dovolání je důvodné, a to z níže uvedených důvodů.

Trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona (ve znění před novelizací zákonem č. [405/2000](#) Sb. – srov. § 16 odst. 1 tr. zákona) se dopustí ten, kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť (novelizací provedenou zákonem č. [405/2000](#) Sb. byl pojem „občanů“ nahrazen pojmem „člověka“ a do textu bylo doplněno i hlásání „zášti vůči jiné skupině osob“, novelizace nabyla účinnosti dne 1. 12. 2000, tedy až po datu jednání obviněného, pro které bylo vedeno trestní řízení; touto novelizací došlo mimo jiné k upřesnění ve vyjádření objektu trestného činu tím, že z nové dikce zákona jednoznačně vyplývá, že ochrana je poskytována nejen právům a svobodám občanů, ale právům a svobodám všech lidí bez vazby na občanství, přičemž však ani před novelizací nečinil výklad objektu trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů potíže a soudní aplikace nevázala ochranu poskytovanou tímto ustanovením pouze na potlačování práv a svobod občanů České republiky). Objekt trestného činu podle § 260 tr. zákona, tj. hodnotami, jež trestní zákon v tomto případě chrání, je ochrana základních lidských a občanských práv a svobod, rovnoprávnost lidí bez rozdílu rasy, národnosti, náboženské příslušnosti, sociální příslušnosti a původu. Především jsou to základní práva a svobody uvedené v Listině základních práv a svobod. Ochrana práv a svobod znamená pro občana (ve znění tr. zákona účinném od 1. 12. 2000 pro „člověka“) nejen garanci právní ochrany proti zásahům státní moci a případnému zneužití státní moci, ale součástí ochrany práv a svobod je i ochrana proti takovým aktivitám a hnutím, které by ve svém důsledku vedly k politickému zpochybnění či omezení práv a svobod. Za principiální ohrožení práv a svobod je nutné považovat jakoukoli diskriminaci určité skupiny lidí, tedy porušení principu rovnosti, jak je garantován v Listině základních práv a svobod v čl. 3 odst. 1.

K naplnění skutkové podstaty trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů, pro který byl obviněný M. Z. uznán vinným, musí být splněny všechny znaky uvedené v § 260 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona. Proto musí být prokázáno, že bylo hnutí, které má

charakter požadovaný zákonem, podporováno nebo propagováno. Podpora hnutí směřujícího k potlačování práv a svobod může mít podobu materiální (např. poskytnutí finančních darů, technických prostředků apod.) nebo morální (např. získávání přívrženců, umožnění publikace jeho záměrů či ideologie atd.) a spočívá v jednání, které má takové hnutí posílit, popřípadě získat mu další přívržence. Propagací se rozumí veřejné uvádění takového hnutí nebo jeho ideologie a záměrů ve známost, doporučování jím zastávaných či prosazovaných myšlenek a názorů apod. Především je třeba zdůraznit, že vedle podpory takového hnutí zákon postihuje i propagaci takového hnutí, která může být uskutečňována jak otevřeně, tak i skrytě prostřednictvím publikace či jiného uveřejňování názorů, záměrů, ideologie takového hnutí, ale i prostřednictvím knih, obrazů či jiných uměleckých děl. Jednou z takových forem může být podle názoru Nejvyššího soudu i publikace knihy, jejímž obsahem nebo účelem je propagace hnutí prokazatelně směřujícího k potlačení práv a svobod občana (člověka) nebo hlásajícího národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Takovou knihou by za předpokladu, že je tím propagováno takové hnutí, mohl být i *Mein Kampf* Adolfa Hitlera, neboť z jejího obsahu, jak to bylo prokázáno i v celém trestním řízení, je nesporné, že jde o knihu hluboce rasistickou, neboť šíří nenávist k lidem odlišného etnického původu, lidem slabým a postiženým, žádá jejich eliminaci v životě společnosti, a to i násilně, a hluboce antidemokratickou, poněvadž učí pohrdat demokratickými institucemi, jako je parlament, a demokratickými hodnotami, jako je rovnost, přičemž žádá jejich likvidaci a ustavení nového režimu založeného na tzv. vůdcovském principu, a v neposlední řadě i válečnickou, neboť dává německému národu cíle, kterých má dosáhnout vojenským výbojem a získáním nového životního prostoru na východě, přičemž také vyzývá k zúctování s F.

Závěr o tom, že propagaci, ale i podporu takového hnutí lze uskutečnit i vydáním knihy vyplývá i z odstavce 2 písm. a) § 260 tr. zákona, když za zvlášť přítěžující okolnost zákon považuje i spáchání činu uvedeného v odstavci 1 mimo jiné i tiskem, kterým se rozumí nejen noviny, časopisy, bulletiny apod., ale i vtištění knihy s uvedeným obsahem. Tento závěr není podle názoru Nejvyššího soudu v rozporu s čl. 17 Listiny základních práv a svobod (č. [2/1993](#) Sb., ve znění pozdějších ústavních zákonů; dále jen „LPS“), podle kterého jsou svoboda projevu a právo na informace zaručeny, neboť podle odstavce 4 čl. 17 LPS lze svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Takovým zákonným omezením je pak nepochybně i ustanovení o trestném činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona.

Toto zjištění, které správně učinily oba soudy I. i II. stupně, a navazující právní závěr o naplnění znaku propagace, však samo o sobě nestačí pro závěr o spáchání trestného činu podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 odst. 1, 2 písm. a) tr. zákona. Současně musí jít o podporu nebo propagaci takového hnutí skutečně existujícího. Navíc je nutné, aby takové hnutí existovalo a působilo v době, kdy mělo dojít ke spáchání trestného činu, což vyplývá z jazykového (gramatického), logického i systematického výkladu ustanovení § 260 odst. 1 tr. zákona, jenž obsahuje formulaci „... hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod ...“, kdy zákonodárce zde užil přítomného času. Též důvodová zpráva k novele trestního zákona č. [405/2000](#) Sb. hovoří o tom, že ustanovení § 260 a § 261 tr. zákona se vztahují na případy, kdy existuje hnutí, které si klade za cíl omezování práv a svobod, a mají dopadat zejména na stoupence takového hnutí. Dovolatel v této souvislosti správně uvádí, že nelze termín „hnutí“ vykládat pouze tak, jak jej používá zákon č. [424/1991](#) Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Zákonodárce zde má na mysli i hnutí formálně neregistrované, hlásající zášť, jíž se podle důvodové zprávy rozumí zesílená nenávist, vůči skupinám osob (např. národnostním, rasovým apod.). Musí však jít o konkrétní hnutí, tedy v určité míře organizovanou a strukturovanou skupinu osob, která má

alespoň zřetelné kontury, společné postoje a orientaci zaměřenou na dosažení některého v ustanovení § 260 odst. 1 tr. zákona uvedeného cíle. Teprve po určení takto alespoň v hrubých obrysech identifikovaného hnutí, je třeba při rozhodování, zda došlo k naplnění skutkové podstaty trestného činu podle § 260 tr. zákona, posuzovat k čemu takové hnutí, o jehož podporu a propagaci jde, skutečně směřuje nebo co hlásá. Ustanovení § 260 odst. 1 tr. zákona totiž jednoznačně postihuje propagaci a podporu hnutí prokazatelně směřujícího k potlačování práv a svobod občana (člověka) nebo hlásající národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Vztahuje se tedy na případy, kdy existuje hnutí, které si klade za cíl omezování práv a svobod nebo diskriminaci určité skupiny osob z různých důvodů. Rozsudek soudu I. stupně však ve skutkové větě výroku o vině konkretizaci takového hnutí neobsahuje. Uvádí pouze, že kniha svým obsahem podněcuje k rasové nenávisti a antisemitismu. V odůvodnění pak uvádí, že v daném případě hnutím, které bylo vydáním Hitlerovy knihy propagováno je nejen fašismus (přesněji nacismus) jako hnutí minulé, tedy v době jednání obviněného M. Z. neexistující, ale zejména antisemitismus jako hnutí po výtce současné, hnutí, které svým obsahem je doktrínou ve svých záměrech směřující k potlačení práv a svobod určité skupiny lidí - tedy v tomto případě Židů a v neposlední řadě i Romů. Antisemitismus lze podle rozsudku soudu I. stupně bezesporu charakterizovat jako hnutí nadčasové, jako nadnárodní přesvědčení, které z hlediska rasového, etnického, náboženského, národnostního či sociálního vyvolává nepřátelské postoje vůči Židům a Romům a může mít charakter hospodářského, národnostního či náboženského ražení, přičemž všechny tyto okolnosti mohou vést, neboť v minulosti se tak již stalo, k perzekuci vůči Židům. Totéž se vztahuje i k Romům, neboť i o nich se Hitlerova kniha zmiňuje. Antisemitismus je tedy podle názoru soudu I. stupně hnutím, přestože postrádá prvky charakteristické pro politickou stranu, či jinou formu organizace. Důsledky antisemitismu obsaženého ve vydané knize v době minulý vyvolaly největší tragédii v lidských dějinách vůbec, tragédii přímo podnícenou Hitlerovou ideologií vyloženou v této knize, a to přesto nebo proto, že z počátku byl její hrůzný význam hrubě podceňen. Vydání této knihy v současnosti nikoli jako historického dokumentu bez jakéhokoli komentáře pouze s předmluvou, která jako historicky nepřesná je prakticky zavádějící a s popsanou grafickou úpravou je záležitostí, která je zcela nepochybně u jedinců nebo skupin osob, které z nejrůznějších důvodů nejsou schopny uvědomit si nebezpečí spojené s antisemitismem, vyvolat národnostní a rasovou zášť mající schopnost přerůst v pogromy a další protižidovské, případně protiromské akce. S tímto odůvodněním rozsudku prvního stupně se v usnesení ze dne 25. února 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, ztotožnil i odvolací soud, který uvedl, že úvahám obvodního soudu v odůvodnění napadeného rozsudku nelze ničeho vytknout, přičemž zdůraznil, že obsah knihy Mein Kampf, jejímž autorem je Adolf Hitler, se významně dotýká žijících osob, které přežily holocaust, a jejich potomků na straně jedné a na druhé straně je třeba konstatovat narůstající aktivity extrémních hnutí ideologicky profilovaných v souladu s jejím obsahem, kdy kniha Mein Kampf je svatou knihou fašismu - relikvií a osoba Adolfa Hitlera je pro stoupence tohoto hnutí obdivovaným vzorem.

I když se obsah knihy Mein Kampf, jejímž autorem je Adolf Hitler, který je nepochybně rasistický, antidemokratický a militantní, významně dotýká žijících osob, které přežily holocaust, a jejich potomků, a je třeba souhlasit s názorem, že podstatnou část naší společnosti její vydání oprávněně pobouřilo, nelze jinak s uvedenými závěry soudu prvního stupně, které jsou, jak na to bude ještě dále poukázáno, i vnitřně rozporné, souhlasit, zejména pokud v nich je považován antisemitismus za hnutí, přičemž je pod něj mimo vypjaté nenávisti k Židům zahrnována zásadně nesprávně i taková nenávist k Romům. Nelze než přisvědčit argumentaci dovolatele v tom směru, že antisemitismus nelze označit za hnutí, nýbrž za ideologii. Antisemitismus jako zločinnou ideologii hlásající nenávist k Židům definuje též všeobecná encyklopedie, kde je antisemitismus charakterizován jako postoje a projevy rasové, národnostní a náboženské nesnášenlivosti a nepřátelství vůči Židům (opovržení ke způsobu života, nenávist a právní diskriminace, pogromy a genocida, kdy v nacistickém Německu vedlo vystupňování antisemitismu k vyvraždění několika milionů Židů). Antisemitismus v minulosti skutečně byl a jistě i v současnosti může být ideologií, na jejímž základě se určitá skupina osob

sduží do společenství označitelného jako hnutí, avšak vzhledem k tomu, že antisemitismus jako ideologie v minulosti byl uplatňován v rámci různých hnutí (např. nacismu, fašismu, ale i komunismu, kde byl uplatňován též v rámci procesů zejména ve čtyřicátých a padesátých letech, popř. byl v minulosti uplatňován i v rámci pogromů v carském Rusku atd.) nelze za hnutí považovat vlastní antisemitismus jako takový. Vnitřní rozpornost názorů Obvodního soudu pro Prahu 7 spatřuje Nejvyšší soud v tom, že přestože považuje antisemitismus za hnutí výslovně konstatuje, že postrádá jakékoli prvky organizace a charakterizuje ho jako nadnárodní přesvědčení. Navíc ho považuje za součást ideologie vyložené v uvedené Hitlerově knize. I tyto názory vyslovené v napadeném rozsudku soudem prvního stupně potvrzují správnost závěru, že antisemitismus není hnutím, ale ideologií, přesvědčením či názorem určitých lidí.

Za hnutí je třeba naproti tomu považovat fašismus či nacismus, jak na to správně poukazuje odvolací soud, který se však nevyopřel s tím, co v odůvodnění svého rozsudku uvedl soud I. stupně, a to, že tato hnutí je třeba považovat za hnutí „minulá“ (č. l. 16 rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000), zatímco propagované hnutí, jak již bylo shora uvedeno, musí existovat a působit v době, kdy mělo dojít ke spáchání trestného činu obviněným. Nejvyšší soud si je samozřejmě vědom, že i v současné době mohou u nás i v zahraničí existovat a zřejmě i existují různá neofašistická hnutí, která mohou používat jako ideologický zdroj i knihu Mein Kampf, jejímž autorem je Adolf Hitler. Na taková hnutí však dokazování v předmětné věci nebylo dosud zaměřeno, a proto je také soudy nemohly v napadených rozhodnutích uvést. V té souvislosti je třeba poznamenat, že z odborných vyjádření opatřených v průběhu trestního řízení se současnými hnutími podrobněji zabývá pouze odborné vyjádření zpracované PhDr. J. S. z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, v němž se k tomu uvádí, že v listu Týdeník Politika (97 čísel vycházejících v letech 1991 - 92) byly publikovány pasáže velmi podobné svým antisemitským rázem, formou i obsahem antisemitským a nacistickým pasážím Hitlerova spisu a nepochybně z nich vycházející. Kolem Týdeníku Politika se však nezformovalo žádné hnutí a naopak tlak tisku, kulturní i širší veřejnosti přispěl k zastavení tohoto listu. Totalitní režimy (do konce 80. let v zemích sovětského bloku) měly některé rysy, včetně více či méně zamlčovaného či otevřenějšího antisemitismu podobné s určitými pasážemi Hitlerova spisu, ale nedomnívá se, že totožné. Současná hnutí, strany nebo skupiny (např. Front national vedená Le Penem, agresivnější skupiny hnutí skinheads) na krajní pravici (či krajní levici) politického spektra nebo na okraji společnosti se nezřikají tezí či spíše sloganů, převzatých či vytržených z Hitlerova spisu (militantnost, agresivní šovinismus, útržky rasistických teorií), ale nesečkala se v literatuře s konkrétními informacemi o dnes působícím hnutí, které by akceptovalo tento spis jako celek se znalostí jeho obsahu. Ostatní odborná vyjádření se o problematice současných hnutí, která by případně používala Mein Kampf jako ideologický zdroj, nevyjadřují nebo obsahují jen sporadické zmínky obdobné citovanému vyjádření PhDr. J. S. Ostatní dokazování nebylo na tuto pro posouzení věci zásadní problematiku v podstatě vůbec zaměřeno, a proto bude třeba v tomto směru dokazování zevrubným způsobem doplnit.

Po stránce subjektivní jde v daném případě o úmyslný trestný čin. Úmysl pachatele přitom musí zahrnovat i skutečnost, že svým jednáním podporuje nebo propaguje hnutí, prokazatelně směřující k potlačení práv a svobod občana (člověka) nebo hlásající národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Obvodní soud pro Prahu 7 v tomto směru v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že obviněný M. Z. si vzdor své obhajobě musel být vědom, že vydáním uvedené knihy může porušit zájem chráněný trestním zákonem, když frázovitá a nekonkrétní předmluva o škodlivosti nacismu a fašismu a o jeho srovnatelnosti s komunismem současně s poukázáním na grant poskytovaný České akademii věd nakladatelstvím obviněného a podaným tak, že čtenář může být o přijetí grantu přesvědčen, nemůže nahradit adekvátní historické hodnocení Hitlerova textu a politického programu. Obžalovaného vlastní bombastický návrh obálky knihy je na hony vzdálen od

originálů a do očí bijícím způsobem zvýrazňuje nacistické symboly tak, aby případného čtenáře upoutaly, včetně švabachem psaného titulu a jména autora. Postačí sejmout skromnou papírovou pásku z nepřiliš kvalitního materiálu a kniha je schopna zaujmout jako symbol výrazně čestné místo v knihovně každého vyznavače antisemitismu. Přitom poukaz obžalovaného na knihy s nacistickými symboly a s nacistickou tematikou, které soudu předložil jako knihy, které na našem území bez povšimnutí mohly vyjít je zcela zavádějící, neboť jak bylo prokázáno jde o knihy buď ryze odborné nebo popisující události II. světové války či osobnosti Hitlerova Německa. Všechny tyto knihy jsou podle hodnocení soudu I. stupně opatřeny materiálem činícím z nich skutečný historický dokument. O autorových úmyslech, jak uvádí soud I. stupně, v neposlední řadě svědčí i jeho rozhovor v časopisu *Nové knihy*, včetně úmyslu získat dotiskem majetkový prospěch („nejsem šířitelem mýtu, že existují nekomerční soukromá nakladatelství, nakladatel knihy prodává, obchoduje s nimi, nevydává, aby prodělal“). Konečně po jednání se svědkyní JUDr. L., si obviněný musel být vědom, že může spáchat trestný čin, což vyplývá ze skutečnosti, že se s ní o vydání knihy radil. Ta mu předložila komentované vydání z doby po roce 1989, kde text sice nebyl úplný, ale kniha byla opatřena aparátem zasazujícím ji do historického kontextu, a řekla mu, že za takovéto vydání nikdo stíhán nebyl. Doporučila mu však vzhledem k tomu, že se zabývala právem občanským, aby vydání knihy konzultoval s odborníkem na právo trestní, což však obviněný neučinil. Obhajoba obviněného spočívala i v tom, že ani zpracovatelé odborných vyjádření neznají nikoho, koho by tato kniha skutečně ovlivnila, a to ani jednotlivce, ani skupiny, protože jde o „mrtvou“ ideologii, což však není podle názoru soudu I. stupně rozhodné, neboť podstatné pro tento tzv. ohrožovací delikt je to, že někoho ovlivnit může, a vzhledem ke svému obsahu je zcela zřejmé, že je rozhodně způsobilá k ovlivnění přinejmenším určitých vrstev společnosti. Vzhledem k tomu dospěl soud prvního stupně k závěru, že obviněný jednal v úmyslu nepřímém, tak jak má na mysli ustanovení § 4 písm. b) tr. zákona, neboť věděl, že svým jednáním může způsobem v trestním zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem tímto zákonem chráněný, a pro případ, že je způsobilý, byl s tím srozuměn. Odvolací Městský soud v Praze pak ve svém rozhodnutí jen konstatoval, že obvodní soud se zabýval i subjektivní stránkou souzeného trestného činu a správně dospěl k závěru, že v jeho jednání byl zachován alespoň nepřímý úmysl, kdy je pachatel srozuměn s tím, že realizace jeho cíle předpokládá způsobení následku významného pro trestní právo, avšak tento následek je nechtěným, pouze vedlejším následkem jeho jednání, s kterým je však srozuměn, když nepočítal s žádnou konkrétní okolností, která by mohla zabránit následku, jenž si představoval jako možný, a lhostejnost obžalovaného k tomu, zda následek nastane či nenastane, vyjadřuje jeho kladné stanovisko k oběma těmto možnostem.

Především je třeba zdůraznit, že trestný čin podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona není deliktem ohrožovacím, jak uvádí soud I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí, nýbrž musí být prokázáno, že právě jednáním obviněného, v daném případě vydáním knihy *Mein Kampf*, bylo podporováno či propagováno konkrétní hnutí v tomto ustanovení popsané. Nelze popřít, že kniha *Mein Kampf* obsahuje projevy rasistické nesnášenlivosti a výroky, které lze považovat za rasistické i antisemitské. Z hlediska naplnění zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu podle § 260 tr. zákona je však zásadní, zda jednání obviněného, spočívající ve vydání této knihy, bylo spácháno v úmyslu, byť nepřímém nebo eventuálním [§ 4 písm. b) tr. zákona], podporovat či propagovat hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, a tím případně i ovlivňovat chování osob sdružených v takovém hnutí i stojících vně něho ve smyslu získat je pro šíření nebo prosazování myšlenek v knize obsažených. Jinými slovy, zda takovým jednáním bylo propagováno či podporováno hnutí směřující k potlačování práv a svobod občanů nebo hlásající národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, tedy zda takové případné hnutí získalo tímto jednáním obviněného ať materiální či morální výhodu či zisk. Na tyto skutečnosti se však soud prvního stupně, ale ani odvolací soud ve svých rozhodnutích nezaměřily a náležité zhodnocení všech prokázaných okolností z hlediska naplnění subjektivní stránky nahradily jen obecnými úvahami, které nejsou pro

posouzení subjektivní stránky vztahující se k jednání obviněného podstatné.

Nalézací soud se v průběhu řízení zaměřil na otázku, zda předmětná kniha byla vydána jako historický dokument či nikoli. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že z hlediska naplnění úmyslu obžalovaného je zcela irrelevantní, zda vydání knihy *Mein Kampf* bylo či nebylo doprovázeno historickou předmlouvou, příp. poznámkovým aparátem apod., a zda tedy mělo charakter historického dokumentu či pramenu nebo kritické edice, neboť i případná historická předmluva či poznámkový aparát by nemusely znamenat, že obviněný nejednal v úmyslu podporovat nebo propagovat hnutí, které má na mysli ustanovení § 260 tr. zákona. Proto z hlediska formulace skutkové podstaty trestného činu podle § 260 tr. zákona a zejména subjektivní stránky tohoto trestného činu takové zjištění není podstatné. Není totiž vyloučeno, aby i dílem – knihou vydanou ve formě historického dokumentu – bylo propagováno či podporováno hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. Naopak ze samotné skutečnosti, že určité dílo (kniha) nemá formu historického dokumentu, nelze učinit závěr, že tímto dílem je úmyslně takové hnutí propagováno nebo podporováno. V tomto směru je třeba zdůraznit, že obviněný M. Z. je nakladatelem, a proto jeho jednání směřuje logicky a v souladu s tímto postavením především k dosažení zisku. Z tohoto důvodu nelze v neprospěch obviněného z hlediska subjektivní stránky přičítat jeho vlastní vyjádření v rozhovoru v časopisu *Nové knihy*, kde zdůraznil, že knihy prodává a obchoduje s nimi, neboť je nevydává, aby prodával. Soud prvního stupně navíc vůbec nevysvětlil jaký význam má takové vyjádření z hlediska úmyslu podporovat nebo propagovat hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť.

Obdobně je tomu také s hodnocením obsahu svědecké výpovědi JUDr. J. L., která navíc není v odůvodnění rozsudku soudu I. stupně citována přesně, když podle protokolu o hlavním líčení ze dne 14. května 2001 svědkyně uvedla, že mu k jeho dotazu, zda ho mohou za vydání *Mein Kampf* zavřít, řekla, že to podle jejího názoru možné není, neboť po roce 1989 již *Mein Kampf* vyšel a nikoho za to nezavřeli, a teprve proto, že ho to zaujalo, mu vyhledala tu knihu, která u nás vyšla (č. l. 740 p. v. spisu). Není tedy pravdou, že by tato svědkyně vážala své vyjádření na již vydanou knihu opatřenou aparátem, zasazujícím ji do historického kontextu, ale naopak z vyjádření svědkyně vyplývá, že její vyjádření bylo zcela obecné. Navíc soud prvního stupně zcela pominul při hodnocení subjektivní stránky následující část výpovědi této svědkyně, kde mu k dotazu, čím by měl knihu opatřit, řekla, aby ji opatřil předmlouvou nebo úvodem, z nichž by vyplynulo, že nemá v úmyslu propagovat fašismus nebo jiné podobné hnutí.

Na druhé straně je třeba se zvláště z hlediska subjektivní stránky trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona naopak podstatně více zabývat nakladatelskou předmlouvou, kterou obviněný knihu opatřil, a také ambaláží (papírovou páskou umístěnou přes vazbu) a jejich změnami v jednotlivých vydáních či dotiscích, a to i v návaznosti na shora uvedený obsah svědecké výpovědi JUDr. J. L. Tyto skutečnosti při náležitém rozboru a zhodnocení by naopak mohly mít podstatný význam pro posouzení, zda obviněný M. Z. měl úmysl podporovat nebo propagovat hnutí uvedené v § 260 tr. zákona, podobně jako objasnění a zhodnocení jeho dalších aktivit směřujících či navazujících na hnutí, která prokazatelně směřují k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásají národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. V tomto směru je možno z obsahu spisu zatím poukázat jen na odborné vyjádření PhDr. P. J., CSc., který se ovšem vyjadřuje jen k některým dalším publikacím, na kterých měl obviněný M. Z. autorský, překladatelský či jiný podíl (srov. č. l. 108 až 112 spisu).

Jak již bylo výše uvedeno objektem trestného činu podle § 260 tr. zákona jsou ústavně zakotvená práva a svobody lidí (občanů), jejich rovnoprávnost a vzájemné vztahy bez ohledu na národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou příslušnost, přičemž ochrana těchto práv vyplývá i z mezinárodních závazků. V této souvislosti nelze pominout, že podle čl. 10 Ústavy České republiky je bezprostředně závazná a má přednost před zákonem také Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. [209/1992 Sb.](#); ve smyslu novelizovaného čl. 10 Ústavy jsou pak vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, součástí právního řádu, přičemž stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva), která v čl. 10 odst. 1 zakotvuje svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Svobodu projevu zaručuje i čl. 17 odst. 1, 2 Listiny základních práv a svobod. Z ustanovení čl. 10 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod vyplývá zásada, podle které výkon svobody projevu, protože zahrnuje i povinnosti a odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci. Obdobně stanoví možnost omezení práva na svobodu projevu též Listina základních práv a svobod v již shora uvedeném čl. 17 odst. 4, podle kterého svobodu projevu lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví.

Svoboda projevu je svým obsahem, významem a stupněm právní ochrany na stejné úrovni jako rovnoprávnost občanů bez ohledu na jejich národnost, rasu, třídní či náboženskou příslušnost. Dojde-li v konkrétním případě k tomu, že některé z garantovaných práv či svobod na straně obviněného se střetne se stejně garantovaným právem či svobodou na straně jiných osob, je třeba, aby rozhodnutí soudu v takovém případě bylo vyvážené a aby do sféry práv a svobod obviněného zasahovalo jen v případě, jestliže to je skutečně nutné. Současně je zcela nezbytné, aby k takovému zásahu ze strany soudu či jiného orgánu státní moci došlo pouze v mezích zákona, tj. na základě zákonem stanovených podmínek a předpokladů.

Ustanovení § 260 tr. zákona, které stanoví zákaz podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod člověka, je v jistém smyslu jedním z takových opatření jež má na mysli čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Bylo povinností soudu, při aplikaci tohoto ustanovení na konkrétní jednání obviněného M. Z., postupovat v souladu se shora uvedenými zásadami. Bylo tedy povinností soudu jednoznačně zjistit a posoudit, zda došlo k naplnění všech podmínek a předpokladů (tj. všech zákonných znaků skutkové podstaty), stanovených předmětným ustanovením, za kterých je možno a současně nutno v zájmu ochrany práv jiných, zasáhnout do práv a svobod obviněného. Soud I. stupně však namísto jasného označení konkrétního hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod, ve skutkové větě svého rozhodnutí uvádí pouze, že předmětná kniha svým obsahem podněcuje k rasové nenávisti a antisemitismu. Postup soudu I. stupně, který nahradil označení konkrétního hnutí ve smyslu § 260 tr. zákona, antisemitismem, nelze považovat ze shora podrobně rozvedených důvodů za správný, neboť tento sám o sobě není hnutím, jaké má na zřeteli ustanovení § 260 tr. zákona. Navíc se soud I. stupně a v návaznosti na to i odvolací soud náležitým způsobem nevypořádaly se subjektivní stránkou trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona, jak to též správně namítl dovolatel v odůvodnění svého dovolání k Nejvyššímu soudu.

Vzhledem ke všem těmto uvedeným skutečnostem a právním názorům dospěl Nejvyšší soud k závěru, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2002, sp. zn. 44 To 1569/2001, ve spojení s rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 5. 11. 2001, sp. zn. 25 T 133/2000, spočívající na nesprávném právním posouzení skutku, čímž je dán dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. řádu, jak správně v dovolání namítá obviněný. Nejvyšší soud proto jako soud dovolací v souladu s ustanovením § 265k odst. 1 tr. řádu uvedená rozhodnutí zrušil. Současně podle § 265k odst. 2 tr. řádu zrušil i další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. řádu pak přikázal státnímu zástupci Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl. K vrácení věci až do přípravného řízení došlo z toho důvodu, že již v přípravném řízení nebyly objasněny shora naznačené základní otázky vztahující se k hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, přičemž již v popisu skutku v obžalobě bylo hnutí, které mělo být vydáním knihy Adolfa Hitlera *Mein Kampf* propagováno, nahrazeno neurčitým vyjádřením o podněcování k rasové nenávisti a antisemitismu, byť v odůvodnění obžaloby je označeno za hnutí, které je propagováno fašistické, resp. nacistické hnutí. Vzhledem k tomu, že ve smyslu § 260 odst. 1 tr. zákona musí propagované hnutí existovat a působit v době, kdy mělo dojít ke spáchání trestného činu obviněným, nelze propagaci vztahovat k Hitlerovskému nacismu, neboť takové hnutí ve své původní podobě již v době vydání knihy *Mein Kampf* obviněným M. Z. neexistovalo. Proto bude třeba v dalším řízení provést způsobem vlastním přípravnému řízení operativní šetření a vyhledat potřebné důkazy pro to, zda existuje neofašistické nebo jiné rasistické hnutí, které používá jako ideologický zdroj i knihu *Mein Kampf*, jejímž autorem je Adolf Hitler. Dále bude třeba obdobným způsobem vyhledat i další dosud neopatřené důkazy prokazující úmysl obviněného M. Z. podporovat nebo propagovat takové hnutí, když se bude třeba zaměřit na objasnění jeho případných dalších aktivit směřujících či navazujících na hnutí, která prokazatelně směřují k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásají národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť. Pokud by se pak nepodařilo opatřit dostatek důkazů pro prokázání znaků skutkové podstaty podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 260 tr. zákona, bude třeba se zabývat i tím, zda jeho jednáním nedošlo k naplnění znaků trestného činu podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů podle § 261 tr. zákona (ve znění před novelizací zákonem č. [405/2000](#) Sb. - srov. § 16 odst. 1 tr. zákona), popř. některého z trestných činů hanobení národa, rasy a přesvědčení podle § 198 tr. zákona nebo podněcování k národnostní a rasové nenávisti podle § 198a tr. zákona, které jsou zpravidla k trestným činům podle § 260 a § 261 tr. zákona ve vztahu faktické konzumpce.

Nejvyšší soud takto rozhodl v neveřejném zasedání, a to podle § 265r odst. 1 písm. b) tr. řádu, neboť vzhledem k podrobně popsáným okolnostem, kdy je třeba provádět další a značně rozsáhlé dokazování, navíc převážně operativním způsobem vlastním přípravnému řízení, dospěl k závěru, že zjištěné a vytknuté vady nelze odstranit ve veřejném zasedání.

V rámci nového řízení bude zejména nutné řešit otázku, zda a jaké konkrétní hnutí bylo jednáním obviněného propagováno nebo podporováno. V případě pozitivního závěru ohledně této otázky pak následně, zda se jedná o hnutí směřující k potlačování práv a svobod občana (člověka) nebo hlásající národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, jak je vymezeno v § 260 odst. 1 tr. zákona, a zda obviněný M. Z. jednal při vydávání knihy *Mein Kampf* Adolfa Hitlera v úmyslu, byť nepřímém či eventuálním [§ 4 písm. b) tr. zákona], podporovat nebo propagovat hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, a tím případně i ovlivňovat chování osob sdružených v takovém hnutí i stojících vně něho ve smyslu získat je pro šíření nebo prosazování myšlenek v knize obsažených.

Státní zástupce Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 7, jemuž věc byla přikázána k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil v tomto usnesení Nejvyšší soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil. Protože byla obě napadená rozhodnutí zrušena jen v důsledku dovolání podaného obviněným, tedy samozřejmě jen v jeho prospěch, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (§ 265s tr. řádu).

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)
- [Účinné vyšetřování \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)